

Decibels trendrapporter är en kort sammanställning av sådana fenomen eller problemområden som Decibels ungdomsinformatörer märkt att under den senaste månaden/tiden aktualiserats via frågor till rådgivningsdelen Våga fråga/Kysy pois. Dessa rapporter kan delas till alla inom Decibels 12 medlemskommuner som behöver denna information, exempelvis skolkuratorer, hälsovårdare, socialarbetare och ungdomsledare. De distribueras via de tjänstemän inom ungdomsverksamheten för respektive kommun som sitter i Decibels ledningsgrupp.

Oktober – December 2024

Antal frågor totalt: 471 (senaste kvartal 356)

Antal frågor från Decibels medlemskommuner: 425 (311)

Frågor på svenska: 401 (292)

Frågor på finska: 70 (63)

Tjejer: 319 (246)

Killar: 124 (100)

Annat: 28 (10)

Flest frågor ställda av personer i åldern: 15 (15)

Trender – Våga Fråga

Under årets sista kvartal har antalet frågor ökat med 32 procent jämfört med det föregående kvartalet. Ökningen kan till en viss mån förklaras med de skolbesök som gjorts där Decibels verksamhet presenterats.

Frågorna har fördelat sig jämnt mellan de olika kategorierna under kvartalets gång. De flesta frågorna har tangerat sex och sexualitet (12 %). Var tionde ungdom har frågat om kärlek och var nionde ungdom har valt att ställa sin mera personliga fråga kring underlivet eller bröst. Den fjärde största kategorin under årets sista kvartal utgörs av alla de frågor som inte har en specifik kategori i vår frågetjänst, det vill säga frågor som tillhör ”annat”-kategorin (8,5 %).

Mängden frågor gällande vikt, arbete, preventivmedel samt trafik och fordon har halverats jämfört med förra årets sista kvartal. Också frågor kring familjeförhållanden samt sjukdom och andra fysiska åkommor har minskat. Pengar har i sin tur figurerat i flera frågor än vanligt. Gällande de andra kategorierna är mängden frågor häpnadsväckande lika jämfört med förra årets sista kvartal.

Frågorna kring bröst och underliv har för det mesta handlat om att få hjälp och råd kring ovanliga känningar i underlivet, olika sorters flytningar och lukter samt det fysiska utseendet och ändringar i den (t.ex. olika sår, hur och när bröstet växer osv.). Frågetjänsten kan därav erbjuda viktig hälsorådgivning, som i sin tur stöder och avlastar hälsovårdssystemet genom att ge råd i olika ärenden samt att hänvisa unga till rätt vård.

Genom sina frågor kring närhet har de unga haft behov av en professionell synvinkel och bollplank från ungdomsinformatörer och andra experter, som stöd för deras egna funderingar. Vad om jag känner attraktion till en kompis av samma kön? Hur kan jag fråga samtycke i praktiken? Hur kommer man till oralsex eller hur ber man om det, kan man ens be om det?

Kärlekens djup och mångfald syns också i vår frågetjänst. Kärleken beskrivs inte enbart som ett rosa hormonmoln, utan snarare kan ungdomars kärleksförhållanden anses vara helt lika komplicerade och flerdimensionella som de vuxnas. Ungdomar vill reflektera med en vuxen kring bland annat åldersskillnad i ett förhållande, vilket man nödvändigtvis inte vågar eller vill ta upp med sina jämnåriga. Dessa frågor handlar om exempelvis att man fått känslor för en lärare, kompisens pojkvän, släkting eller en vän. Bland frågorna finns också dem som ber om hjälp för att avsluta sitt förhållande.

AI har väckt diskussion under den senaste tiden, speciellt bland ungdomsinformatörer som jobbar med informations- och rådgivningsverksamhet. Vad är ungdomsinformationens roll i en värld där ungdomar kan fråga sin telefon vad som helst, när som helst. Kommer frågetjänsten att torka ut? Med den information vi har just nu verkar det inte finnas risk för detta. Ungdomar vänder sig till frågetjänsten med komplexa funderingar; för att fråga om tips om var man kunde hitta alternativa kläder, för att tillsammans fundera hur man kunde vårda torr hårbotten eller hur man ska mata en katt som förblir liten i storlek. AI kan inte skapa en känsla av att svaret är riktad personligt från en person till en annan. Det är något som vi fortsättningsvis här på Decibel vill satsa stenhårt på.

Vi vill tacka alla våra experter och samarbetspartners för det goda samarbetet kring frågetjänsten Våga Fråga. Utan er hjälp skulle resultatet inte vara detsamma!

Vad vi upplever borde informeras om mera åt ungdomarna utgående från denna period:

- 🗣️ Sexualkunskap! Saklig information om sex och sexualitet borde finnas lätt tillgängligt. Med hjälp av detta kan sexuellt välmående samt sexual hälsa främjas. Det är viktigt att få ungdomar att förstå sexuellt umgänge som en situation för växelverkan istället för enbart den sexuella handlingen. Vikten av kommunikation, samtycke, respekt och de egna samt andras gränser behöver tydliggöras.
- 🗣️ Sociala färdigheter och känslor. Vad känner jag nu? Hur kan man hantera dessa känslor? Hur ber man om ursäkt eller tar upp ett svårt diskussionsämne? Hur säger man nej? Hur kan man beskriva vad man känner? Alla dessa hjälper den unga med bemötande och växelverkan samt att kunna agera i olika situationer med grupper av människor men också på ett samhälleligt plan.
- 🗣️ Den psykiska hälsan. Ungdomar behöver veta vart de kan vända sig då de själv eller en närstående behöver hjälp.
- 🗣️ Information om olika tjänster i närområdet: Vet den unga var man får hjälp då det kommer till vidarestudier? Eller vart man kan söka sig då motivationen brister?

Tidigare trendrapporter kan läsas på <https://www.decibel.fi/om-oss/trendrapporter-over-decibel>

Om ni är intresserade av våra temapaketer, ta gärna kontakt för mera information! (decibel@korsholm.fi).

Med vänliga hälsningar

Decibel-teamet